

Tiete Damsté-Terpstra over 70 jaar logopedie **‘HELBERT EN IK WILDEN GRAAG BETROKKEN BLIJVEN BIJ HET VAK’**

De NVLF heeft veel leden die al jaren lid zijn. Maar de 93-jarige mevrouw Tiete Damsté-Terpstra spant de kroon. Op 23 september was het precies 70 jaar geleden dat zij zich als jonge logopediste aanmeldde bij de NVLF. Ze kijkt terug op een leven dat volledig in het teken stond van de logopedie.

TEKST LEONTINA BURGERS BEELD STIJN RADEMAKER

Het is nog maar enkele maanden geleden dat de echtgenoot van mevrouw Damsté - professor dr. Helbert Damsté - op 92-jarige overleed. Op 3 februari 2017 om precies te zijn. Een mooi zwart-wit portret van hem staat ingelijst in de woonkamer van hun serviceflat. 'Ik mis hem heel erg', zegt mevrouw Damsté, die ondanks

Mevrouw Damsté-Terpstra is nog steeds een trouwe lezer van het vakblad.

haar hoge leeftijd nog behoorlijk zelfstandig is. 'We waren 58 jaar getrouwd. Helbert was de laatste jaren slechthorend dus we spraken niet zo veel meer met elkaar. Maar het is nu heel stil in huis zonder zijn gezelschap.'

Veel betekend voor logopedie

Het echtpaar Damsté-Terpstra heeft veel betekend voor de logopedie in Nederland. De heer Damsté was als hoogleraar Foniatrie en Logopedie verbonden aan de afdelingen Keel-, Neus- en Oorheelkunde aan het UMC Utrecht en de Katholieke Universiteit Leuven. Als wetenschapper publiceerde hij veel boeken en artikelen, onder andere over stemstoornissen en stotteren. Mevrouw Damsté was logopedist en medeoprichter van de driejarige fulltime opleiding logopedie in Utrecht. Ze begeleidde ook vele jaren studenten.

Sprokkelen

Mevrouw Damsté groeide op in het Friese dorpje Grouw. Op haar 22e, de oorlog is dan net afgelopen, vertrekt ze naar Amsterdam om logopedie te studeren. 'Ik schreef me in voor de tweejarige parttime opleiding met zeven andere cursisten. We hadden les op woensdag en zaterdag. De praktijklessen kregen we op maandag en zaterdag in de stem- en spraakgebrekenpoli in het Wilhelmina Gasthuis', herinnert mevrouw Damsté zich. Na het behalen van het diploma was het volgens haar sprokkelen om aan werk te komen. 'In die tijd werd logopedie alleen gegeven door onderwijzers en zangers. Het was nog geen echt beroep. Je moest het allemaal zelf uitvinden. Langzamerhand kon ik wat uurtjes lesgeven via de GGD. Ik verdiende er drie gulden per uur mee. Ook behandelde ik een paar patiënten in mijn privépraktijk. Vooral kinderen die slisten of die articulatiestoornissen hadden.'

Vonk

Na enige tijd kreeg mevrouw Damsté een baan als logopediste in het Wilhelmina Gasthuis. 'Ik behandelde naast spraak- en stemafwijkingen ook laryngectomiepatiënten. In mijn privéprak-

tijk kreeg ik deze patiënten ook van het Antonie van Leeuwenhoekhuis. Ook mevrouw Molenaar-Bijl, een logopediste uit Groningen stuurde patiënten naar mij door. Zij was betrokken bij een nieuwe behandeling voor laryngectomie. Zo heb ik ook mijn man ontmoet. Mevrouw Molenaar had bij TNO een onderzoek aangevraagd voor de slokdarmspraak. Helbert wilde dit onderzoek voor zijn promotie doen. Op zoek naar patiënten kwam hij regelmatig bij mij thuis om mijn groep laryngectomiepatiënten te bespreken en te adviseren over de behandeling. Toen sloeg de vonk tussen ons over.' Tot aan hun pensioen staat het leven van het echtpaar Damsté-Tepstra volledig in het teken van de logopedie. Dan vinden ze het tijd om aandacht te geven aan hun hobby's.

Toch gaat het na vijftien jaar pensioen weer kriebelen. 'We wilden graag betrokken blijven bij de logopedie en stimulering van het onderwijs. Daarom hebben we in 2002 het Damsté-Terpstra Fonds opgericht. Ons fonds heeft tot doel de kwaliteit van logopedische zorg te helpen bevorderen door nieuwe inzichten te stimuleren. Ook als het gaat om preventieve zorg. Daarom stellen we subsidies beschikbaar aan logopedisten en studenten logopedie.'

Mooie herinneringen

Helaas was het voor mevrouw Damsté niet meer mogelijk om naar het Jubileumcongres van de NVLF te komen op 13 oktober in Nieuwegein. Wel is ze nog heel handig met de computer en heeft ze haar herinneringen aan 90 jaar NVLF daarin vastgelegd. 'Ik ben altijd erg betrokken geweest bij de vereniging. Het tijdschrift lees ik nog tot op de dag van vandaag', schrijft ze. Ook koestert ze mooie herinneringen aan de twee IALP-congressen (International Association for Logopaedics and Phoniatics) die in 1952 en in 1985 in Amsterdam plaatsvonden. 'Mijn man en ik waren altijd trouwe bezoekers van congressen. Het was een mooie gelegenheid om collega's en vrienden te ontmoeten.'

Ook de Branco van Dantzigprijs voor de beste publicatie binnen de logopedie draagt

'Een **feliciteatie** en **woord van dank** is op zijn plaats'

(Dutrée)

“

mevrouw Damsté een warm hart toe. 'Branco van Dantzig was een voorvechtster van goede logopedische praktijk. Ze heeft de Duitse kampen niet mogen overleven. Ik denk weleens: wat jammer dat ze nooit heeft kunnen zien hoezeer de praktijk en de logopediewetenschap in de afgelopen 90 jaar vooruit is gegaan.'

Meer weten?

Meer weten over het Damsté-Terpstra Fonds? Kijk op www.dtfonds.nl. In het Nederlands Tijdschrift voor Logopedie heeft in editie 6 van 2012 een interview met het echtpaar Damsté-Terpstra gestaan. U kunt het nalezen op www.nvlf.nl/damste.